

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 39g/2018

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 79 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la Procuratură
*(controlul judiciar al hotărârilor emise de către
Consiliul Superior al Procurorilor)*

CHIȘINĂU
19 aprilie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

Dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
Dlui Aurel BĂIEȘU,
Dlui Victor POPA,
Dlui Igor DOLEA,
Dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Ana Florean, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 30 martie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 19 aprilie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a art. 79 alin. (1) și (2) din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, ridicată de către Ivan Filimon, parte în dosarul nr. 3d-8/18, aflat pe rolul Curții Supreme de Justiție.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională, pe 30 martie 2018, de către Colegiul Curții Supreme de Justiție (Tatiana Vieru, Iuliana Oprea, Maria Ghervas, Ion Druță și Luiza Gafton), în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 21 decembrie 2017, Colegiul de disciplină și etică din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor a emis hotărârea nr. 13-75/17(III), prin care a dispus eliberarea dlui Ivan Filimon din funcția de procuror.

4. Pe 22 decembrie 2017, dl Ivan Filimon a contestat hotărârea Colegiului de disciplină și etică la Consiliul Superior al Procurorilor.

5. Pe 19 ianuarie 2018, Consiliul Superior al Procurorilor a emis hotărârea nr. 12-8/18, prin care a respins contestația dlui Ivan Filimon, menținând hotărârea Colegiului de disciplină și etică.

6. Pe 1 februarie 2018, Ivan Filimon a depus la Curtea Supremă de Justiție o cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Procurorilor, prin care solicită anularea hotărârii acestuia din 19 ianuarie 2018, precum și a hotărârii Colegiului de disciplină și etică din 21 decembrie 2017.

7. În cadrul procesului, dl Ivan Filimon a înaintat un demers cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 79 alin. (1) și (2) din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură. Potrivit acestor prevederi, hotărârile Consiliului Superior al Procurorilor pot fi contestate la Curtea

Supremă de Justiție și examinate de completul de judecată care examinează contestațiile împotriva hotărărilor Consiliului Superior al Magistraturii.

8. Prin încheierea din 26 martie 2018, Curtea Supremă de Justiție a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și trimiterea sesizării Curții Constituționale în vederea soluționării ei.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 15 Universalitatea

„Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

„(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

10. Prevederile relevante ale Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură sunt următoarele:

Articolul 79

Contestarea hotărărilor Consiliului Superior al Procurorilor

„(1) Hotărârile Consiliului Superior al Procurorilor pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

(2) Contestațiile împotriva hotărărilor Consiliului Superior al Procurorilor sunt examinate de completul de judecată care examinează contestațiile împotriva hotărărilor Consiliului Superior al Magistraturii.”

11. Prevederile relevante ale Legii nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii sunt următoarele:

Articolul 25

Contestarea hotărărilor Consiliului Superior al Magistraturii

„(1) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană interesată, în termen de 15 zile de la data comunicării, doar în partea ce se referă la procedura de emitere/adoptare.

(2) Contestațiile se examinează de un complet format din 5 judecători.

(3) Hotărârile Curții Supreme de Justiție adoptate în condițiile alin.(2) sunt irevocabile și intră în vigoare la data adoptării.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că prevederile articolului 79 din Legea cu privire la Procuratură, care stabilesc că hotărârile Consiliului Superior al Procurorilor sunt examinate de completul de judecată care examinează hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii, presupune de fapt un control judiciar limitat doar la problemele de emitere sau de adoptare a hotărărilor (i.e. în drept).

13. Autorul susține că prin exercitarea unui astfel de control judiciar, Curtea Supremă de Justiție nu manifestă o jurisdicție deplină în privința circumstanțelor de fapt ale cauzei.

14. Autorul excepției pretinde că prevederile contestate aduc atingere articolelor 1, 4, 7, 15, 16, 20, 26, 53 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

16. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Legii cu privire la Procuratură, ține de competența Curții Constituționale.

17. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl Ivan Filimon, parte în dosarul nr. 3d-8/18, pendinte la Curtea Supremă de Justiție. Ea este formulată de către subiectul abilitat cu acest drept, în baza

articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

18. Curtea reiterează că, atunci când trebuie să soluționeze excepțiile de neconstituționalitate, ea trebuie să verifice relevanța prevederilor normative contestate pentru soluționarea litigiului principal din fața instanțelor de judecată.

19. Curtea observă că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 79 din Legea cu privire la Procuratură.

20. Curtea relevă că, deși autorul contestă în totalitate articolul 79 din Legea cu privire la Procuratură, criticile acestuia se referă doar la alin. (2) al acestuia, potrivit căruia *contestațiile împotriva hotărărilor Consiliului Superior al Procurorilor sunt examinate de completul de judecată (din cadrul Curții Supreme de Justiție) care examinează contestațiile împotriva hotărărilor Consiliului Superior al Magistraturii*.

21. Potrivit argumentelor autorului, prevederile articolului 79 alin. (2) din Legea contestată presupun exercitarea unui control judiciar doar *în drept* al hotărărilor Consiliului Superior al Procurorilor, motiv pentru care accesul la justiție și dreptul la apărare al procurorilor ar fi limitate.

22. Curtea observă că această concluzie a autorului ar rezulta din coroborarea prevederilor contestate cu art. 25 alin. (1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, care stabilește că *hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție doar în partea ce se referă la procedura de emitere/adoptare*.

23. Prin urmare, Curtea notează că concluzia autorului, potrivit căreia controlul judiciar efectuat de Curtea Supremă de Justiție în privința hotărărilor emise de Consiliul Superior al Procurorilor corespunde celui efectuat asupra hotărărilor emise de Consiliul Superior al Magistraturii, adică *în drept*, nu decurge din textul clar al legii.

24. În acest context, Curtea menționează că pentru elucidarea problemei interpretul legii trebuie să recurgă la ansamblul regulilor de interpretare. El trebuie să aibă în vedere în special regula *In claris non fit interpretatio* (Textele clare nu trebuie interpretate) și regula *Ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus* (Unde legea nu distinge, nici interpretul nu trebuie să distingă). Cu alte cuvinte, caracterul general al formulării unui text legal conduce la caracterul general al aplicării lui, fără să fie necesare distincții pe care textul respectiv nu le conține și nu le urmărește.

25. Acest text legal permite, prin formularea sa, ca eventualii subiecți ai acestuia să aibă parte de garanțiile unui proces echitabil.

26. Având în vedere considerentele menționate mai sus, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate pentru exercitarea controlului constituționalității și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a art. 79 alin. (2) din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la procuratură, ridicată de către Ivan Filimon în dosarul nr. 3d-8/18, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

*Chișinău, 19 aprilie 2018
DCC nr. 34
Dosarul nr. 39g/2018*